

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1939.	N° 149		BUITENGEWONE ZITTING VAN 1939.
N° 138 : PROJET DE LOI.	SÉANCE du 21 Juin 1939	VERGADERING van 21 Juni 1939	WETSONTWERP : N° 138.

PROJET DE LOI

modifiant certaines dispositions des articles 5, 7 et 15
de la loi organique de l'enseignement primaire.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE ⁽¹⁾,
PAR M. SAINTE.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Commission de l'Instruction publique a été saisie, au cours de la présente session, d'une proposition de loi de MM. Hoyaux et consorts tendant à l'unification des vacances par la modification de l'article 7 de la loi organique de l'enseignement primaire.

Elle ne s'est pas prononcée et a chargé deux rapporteurs provisoires de se mettre en rapport avec le Département intéressé afin de connaître l'avis de M. le Ministre et du Gouvernement tout entier sur l'objet de la proposition.

M. le Ministre de l'Instruction publique a déposé un projet de loi modifiant certaines dispositions des articles 5, 7 et 15 de la loi organique de l'enseignement primaire.

Sans réaliser l'assimilation complète avec les sections préparatoires, ce projet constitue néanmoins une amélioration sérieuse de la situation existante.

Il comporte essentiellement :

1° La fixation, à la même date, du début de l'année scolaire pour toutes les écoles d'une même région ou d'une même commune;

2° Un minimum annuel de 400 demi-journées scolaires effectivement consacrées à l'enseignement;

3° Un minimum hebdomadaire de 25 heures de classes, y compris le temps des récréations;

(¹) Composition de la Commission : M. Van Cauwelaert, président; MM. Blavier (E.), Bouweraerts, Dhavé, Dijon, du Bus de Warnaffe, Fieullien, Kluyskens, Verbist. — Bohy, Eckelers, Harmegnies, Hossey, Hoyaux, Piérard, Sainte. — Amelot, Blum (F.), Deneef, Lefebvre. — Elias. — Glineur.

ONTWERP VAN WET

tot wijziging van sommige bepalingen der
artikelen 5, 7 en 15 der wet tot regeling van het
lager onderwijs.

VERSLAG

NAMENS DE
COMMISSIE VOOR HET OPENBAAR ONDERWIJS ⁽¹⁾,
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER SAINTE.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Bij de Commissie van Openbaar Onderwijs, werd, in den loop van de huidige zitting, een wetsvoorstel aanhangig gemaakt van de heeren Hoyaux e.s. strekkende tot eenmaking van het verlof, door wijziging van artikel 7 der wet tot regeling van het lager onderwijs.

De Commissie heeft geen uitspraak gedaan en heeft twee voorloopige verslaggevers gelast zich in betrekking te stellen met het betrokken Departement, ten einde de meening van den heer Minister en van de heele Regeering over het voorstel te kennen.

De heer Minister van Openbaar Onderwijs heeft een ontwerp van wet neergelegd, tot wijziging van sommige bepalingen der artikelen 5, 7 en 15 der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Hoewel het de volledige gelijkstelling met de voorbereidende afdeelingen niet verwezenlijkt, is dit ontwerp eventueel een ernstige verbetering van den bestaanden toestand.

Het omvat in hoofdzaak :

1° De vaststelling van den aanvang van het schooljaar, op den zelfden datum, voor al de scholen van een zelfde streek of van een zelfde gemeente;

2° Een jaarlijksch minimum van 400 halve klassedagen, werkelijk aan het onderwijs besteed;

3° Een minimum van 25 uren klas per week, met inbegrip van de speeltijden;

(¹) Samenstelling van de Commissie : de heer Van Cauwelaert, voorzitter; de heeren Blavier (E.), Bouweraerts, Dhavé, Dijon, du Bus de Warnaffe, Fieullien, Kluyskens, Verbist. — Bohy, Eckelers, Harmegnies, Hossey, Hoyaux, Piérard, Sainte. — Amelot, Blum (F.), Deneef, Lefebvre. — Elias. — Glineur.

4° La fixation des congés permettant la participation des enfants aux travaux saisonniers.

*
**

Nous croyons utile de résumer brièvement les avis émis sur chacun de ces points par des membres de la Commission.

1° La Commission a admis unanimement la fixation du début de l'année scolaire. Elle a noté avec satisfaction, qu'il serait tenu compte des situations régionales et locales et notamment des coutumes en vigueur pour l'emploi des enfants aux travaux agricoles.

2° Le 3° paragraphe de l'article 7 suscita cependant un large échange de vues. Ce paragraphe est ainsi conçu :

« Les administrations communales et les directions des écoles primaires inspectées par l'Etat arrêtent en conséquence, d'accord avec l'inspection, les périodes de vacances. »

Sous cette forme, plusieurs membres de la Commission le trouvèrent inutile ou dangereux : inutile, s'il se bornait à acter simplement l'usage actuellement en vigueur; dangereux, s'il pouvait aboutir à décider arbitrairement non seulement du début de l'année scolaire, mais aussi du début des vacances. Un membre de la Commission voulut dissiper cette équivoque en ajoutant, après l'expression « en conséquence », les termes « respectivement pour leurs écoles ». Ainsi amendé, le paragraphe fut unanimement admis.

3° Des membres proposèrent un minimum annuel de 420 demi-journées scolaires. Ils estiment que ce chiffre constitue un minimum si l'on veut assurer une connaissance suffisante du programme scolaire. D'autre part, de très nombreux parents ne voient pas, sans appréhension, un allongement inconsideré des vacances.

D'autres membres croient que 400 demi-journées suffisent et qu'il est impossible que ce chiffre ait été fixé dans un projet de loi sans qu'une étude sérieuse préalable en ait assuré le bien-fondé. Cet amendement fut repoussé par 7 voix contre 6. Il fut bien remarqué que les 400 demi-journées constituent un minimum et qu'il est évidemment libre aux autorités scolaires administratives de se montrer plus exigeantes.

4° Un membre de la Commission a proposé 28 heures au lieu de 25. Cet amendement fut repoussé par 12 voix contre 1 et 2 abstentions.

5° Afin de dissiper une équivoque possible, il a été entendu que le dernier paragraphe de l'article 7 ne serait pas séparé du paragraphe précédent auquel il s'applique exclusivement.

4° De vaststelling van verloven welke de kinderen in de gelegenheid stellen deel te nemen aan de werkzaamheden welke het jaargetijde medebrengt.

*
**

Wij achten het nuttig, in het kort de meeningen weer te geven, welke door leden van de Commissie over elk dezer punten werden uitgedrukt.

1° De Commissie heeft eensgezind de vaststelling van den aanvang van het schooljaar aangenomen. Zij heeft met voldoening akte genomen van het feit dat de gewestelijke toestanden, en inzonderheid de gewoonten in verband met het bezigen van de kinderen voor werken op het land, zouden in acht genomen worden.

2° Alinea 3 van artikel 7 gaf evenwel aanleiding tot een lange gedachtenwisseling. Deze alinea luidt als volgt :

« De gemeentebesturen en de besturen der door den Staat geïnspecteerde lagere scholen bepalen dienovereenkomstig de vakantieperioden. »

Sommige leden van de Commissie achtten haar, in dezen vorm, nutteloos of gevaarlijk : nutteloos, indien zij enkel wilde akte nemen van het thans heerschend gebruik; gevaarlijk, indien zij er toe leidden kon dat niet slechts over den aanvang van het schooljaar doch ook over den aanvang van het verlof willekeurig werd beslist. Een lid van de Commissie wilde hierin klaarheid scheppen, door, na de uitdrukking « dienovereenkomstig » de woorden « respectievelijk voor hun scholen » toe te voegen. Aldus gewijzigd werd de alinea eenparig aangenomen.

3° Sommige leden stelden een jaarlijksch minimum van 420 halve klassedagen voor. Zij zijn van oordeel dat dit cijfer een minimum is, indien men een voldoende kennis van het schoolprogramma wil verzekeren. Anderzijds, zijn zeer talrijke ouders er voor beducht dat het schoolverlof op onberaden wijze zou worden verlengd.

Andere leden meenen dat 400 halve dagen volstaan en dat het onmogelijk is dat dit cijfer in een wetsontwerp werd vastgelegd zonder dat, vooraf, uit een ernstige studie gebleken is dat het gegrond was. Dit amendement werd met 7 stemmen tegen 6 verworpen. Men deed goed opmerken dat 400 halve dagen een minimum zijn, en dat het de schooloverheid ongetwijfeld vrij staat meereischend te zijn.

4° Een lid van de Commissie stelde 28 uren voor, in plaats van 25. Dit amendement werd met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen, verworpen.

5° Ten einde mogelijk misverstand te voorkomen, werd verstaan dat de laatste alinea van artikel 7 niet zou afgescheiden worden van de vorige alinea waarop zij trouwens uitsluitend betrekking heeft.

Au cours du débat, certaines observations ont retenu particulièrement l'attention de la Commission.

Un membre de la Commission a insisté sur la nécessité de refondre et simplifier les programmes. On ne demande pas à l'enfant d'accumuler des notions plus ou moins hétéroclites, importantes et sûres mais d'acquérir, d'une manière approfondie, un certain nombre de connaissances simples et une discipline de travail et d'étude.

Plusieurs membres ont insisté sur la nécessité d'organiser les vacances scolaires et les loisirs de l'enfant. Un membre a signalé la situation généralement mauvaise des enfants des classes moyennes au cours des vacances. Les enfants de parents aisés, a-t-il dit, trouvent, avec leur famille, l'occasion de vacances agréables. Ceux des classes pauvres sont aidés par des organismes et œuvres diverses. Il n'existe rien pour les enfants des classes moyennes et pour eux surtout l'organisation de vacances est nécessaire.

Un membre s'est encore préoccupé du sort des enfants de la campagne occupés constamment à des travaux lourds et épuisants.

*
**

Ce projet de loi a été admis, dans son ensemble, par 11 voix contre 1 et 1 abstention.

Le Rapporteur,
F. SAINTE.

Le Président,
F. VAN CAUWELAERT.

AMENDEMENTS PROPOSES PAR LA COMMISSION.

I. — A l'article 7 proposé par le Gouvernement, rédiger comme suit la fin du troisième alinéa :

« ... arrêtent en conséquence, *respectivement pour leurs écoles*, les périodes des vacances. »

II. — Former un seul alinéa des deux derniers alinéas de l'article 7.

In den loop van de bespreking, hebben sommige opmerkingen de aandacht gaande gemaakt van de Commissie.

Een lid van de Commissie legde den nadruk op de noodzakelijkheid de programma's te herzien en te vereenvoudigen. Men vraagt niet aan het kind eenige min of meer uiteenlopende, belangrijke en positieve begrippen op te stapelen maar, op grondige wijze, een zekere hoeveelheid eenvoudige kennis en zin voor werk en studie op te doen.

Verscheidene leden drongen aan op inrichting van het schoolverlof en van den vrijen tijd van het kind. Een lid vestigde de aandacht op den over 't algemeen beklagenswaardigen toestand van de kinderen uit den middenstand, tijdens het schoolverlof. Kinderen van bemiddelde ouders, zoo zeide hij, zijn in de gelegenheid om, met hun gezin, het verlof op aangename wijze door te brengen. Dezen van min begoeden worden gesteund door verschillende verenigingen en werken. Voor de kinderen uit den middenstand, bestaat er niets en vooral voor hen is de inrichting van het verlof noodig.

Een lid trok zich verder het lot aan van de kinderen van den buiten die gestadig zwaren en afmatten den arbeid moeten verrichten.

*
**

Het wetsontwerp werd, in zijn geheel, goedgekeurd met 11 stemmen tegen 1 en 1 onthouding.

De Verslaggever,
F. SAINTE.

De Voorzitter,
F. VAN CAUWELAERT.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.

I. — Het einde van derde alinea van artikel 7, voorgesteld door de Regeering, doen luiden als volgt :

« ... bepalen dienovereenkomstig, *respectievelijk voor hun scholen*, de vacantieperioden. »

II. — Beide laatste alinea's van artikel 7 tot een enkele alinea herleiden.